

PHILIP REEVE
SMRTELNÉ
STROJE

COO
BOO

Smrteľné stroje

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cooboo.sk
www.albatrosmedia.sk

Philip Reeve
Smrteľné stroje – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

PHILIP REEVE

SMRTEL'NÉ
STROJE

COO
BOO

Venujem Sarab

OBSAH

PRVÁ ČASŤ

1	Lovisko	9
2	Valentine	20
3	Odpadová šachta	31
4	Vonkajší kraj	36
5	Pán primátor	41
6	Svižník	48
7	Vyšší londýn	59
8	Obchodný zjazd	68
9	Jenny haniverová	74
10	Výťah na trináste poschodie	82
11	Prístav	85
12	U plášte a gondoly	94
13	Vzkriesený bojovník	102
14	Cechový palác	111
15	Hrdzavá mokrina	116
16	Fekálne nádrže	128
17	Pirátske predmestie	137
18	Bevis	148
19	Kazašské more	157
20	Čierny ostrov	168
21	Inžiniersky palác	177
22	Krutohlav	186
23	Medúza	192

DRUHÁ ČASŤ

24	Agentka ligy	201
25	Historici	207
26	Batmunk gompa	215
27	Doktor Arkengarth sa rozpomína	229
28	Cudzinec v Nebeských horách	234
29	Na ceste domov	243
30	Návrat hrdinu	248
31	Vyzvedač	255
32	Chudley pomeroy stráca trpezlivosť	261
33	Víno a chuťovky na úsvite nového veku	272
34	Nečakaný ohňostroj	281
35	Katedrála	290
36	Tiene kostí	299
37	Vtáčie cesty	303
	Poďakovanie	307

PRVÁ ČASŤ

LOVISKO

Bolo pochmúrne, veterné jarné popoludnie a veľkomesto Londýn práve naháňalo po vyschnutom dne bývalého Severného mora akési banícke mestečko.

Za lepších čias by sa Londýn s takou nepatrnou korisťou vôbec neobťažoval. Rozľahlá mobilná metropola kedysi lovila neporovnateľne väčšie mestá a púšťala sa za nimi až k samotnej hranici Ľadovej pustatiny na severe a na juhu až k brehom Stredozemného mora. V poslednom čase však bola vzácna akákoľvek korisť a niektoré väčšie mestá sa už začali hladne obzerať po Londýne. Už desať rokov sa pred nimi skrýval vo vlhkom hornatom kraji na západe, kde sa podľa cechu historikov kedysi nachádzal ostrov menom Británia. Už desať rokov sa Londýn živil len maličkými poľnohospodárskymi mestečkami a statickými osadami natrvalo učupenými v podmáčaných kopcoch. Až teraz primátor Londýna konečne rozhodol, že je najvyšší čas presunúť mesto po pozemnom moste späť do Hlavného loviska.

Neboli ešte ani v polovici mosta, keď hliadky na vysokých strážnych vežiach zazreli mestečko, ktoré sa zahryzálo do solných plání asi tridsať kilometrov pred nimi. Londýnčania to považovali za znamenie od bohov a dokonca aj primátor (ktorý na bohov ani na znamenia neveril) usúdil, že je to sľubný začiatok cesty na východ, a prikázal začať prenasledovanie.

Banické mestečko si všimlo hroziace nebezpečenstvo a dalo sa na útek, ale gigantické ocelové pásy, ktoré niesli Londýn, sa pohybovali čoraz rýchlejšie. Netrvalo dlho a veľkomesto sa mu valilo v päťách, pohyblivá hora kovu navŕšeného v siedmych poschodiach ako vrstvy svadobnej torty. Tie najnižšie zahaľovali oblaky dymu, vo vyšších poschodiach žiarili biele vily boháčov a na samotnom vrchole, dvetisíc stôp nad spustošenou zemou, sa leskol zlatý kríž na kupole Katedrály svätého Pavla.

Keď sa všetko začalo, Tom práve čistil exponáty v prírodovedeckom oddelení Londýnskeho múzea. Zacítil veľavravné chvenie kovovej dlážky, a keď zdvihol hlavu, zbadal, ako sa napodobeniny veľrýb a delfínov, zavesené na ocelových lanách zo stropu galérie, s tichým výzganím rozhojdali.

Ani trochu ho to nevyľakalo. Prežil v Londýne celých pätnásť rokov svojho života a na jeho pohyby si už zvykol. Spoznal, že mesto mení smer a zrýchľuje. Prehna-la sa ním vlna vzrušenia, odveký lovecký zápal typický pre každého Londýnčana. Na dohľad bude nejaká korisť! Pustil kľeby a prachovky a pritlačil dlaň na stenu, aby si vychutnal bzukot vibrácií vychádzajúcich z ohromných strojovní dole v Bruchu. Áno, to bolo ono – hlboké *bum, bum, bum*, ako sa s pravidelným dupotom rozbehli prídavné motory. V špiku kostí akoby sa mu rozbúšil veľký bubon.

Dvere na opačnom konci galérie sa rozleteli a dnu sa vrátil Chudley Pomeroy. Príčesok sa mu od samého zhonu skĺzol nabok a okrúhlu tvár mal červenú od zlosti. „Čo sa to pre pána Quirka...“ zaburácal s pohľadom upretým na roztočené veľrýby a na vitríny s vypcha-

tými vtákmi, ktorí sa mykali a nadsakovali, akoby zo seba chceli striasť roky zajatia a opäť slobodne rozťahnuť krídla. „Učeň Natsworthy! Čo sa to tu deje?“

„Sme na love, pane,“ odpovedal Tom. Nechápal, ako je možné, že zástupca najvyššieho historika žije tolko rokov na palube Londýna a aj napriek tomu stále nevie vnímať tlkot srdca mesta. „Pravdepodobne to bude stáť za to,“ dodal. „Nahodili všetky pomocné motory. Už si ani nespomínam, kedy sa to naposledy stalo. Možno sa na Londýn usmeje šťastie.“

„Pche!“ odfrkol si Pomeroy a mykol sa, lebo sklo vo vitrínach začalo kvíliť a triasť sa v rytme strojov. Najväčší z modelov, exponát tisíce rokov vyhynutého vráskavca obrovského, zavesený nad jeho hlavou, sa kýval na tučných lanách dopredu a dozadu ako baranidlo. „To sa pokojne môže stať, Natsworthy,“ povedal. „Len by som si želal, aby nám cech inžinierov do budovy nainštaloval poriadne tlmiče. Niektoré exponáty sú veľmi krehké. Takto by to ďalej nešlo, to rozhodne nie.“ Vytiahol zo záhybov dlhého čierneho talára bodkovanú vreckovku a začal si utierať tvár.

„Prepáčte, pane,“ ozval sa Tom, „mohol by som zbehnúť dole na vyhlíadkové plošiny a pozrieť sa na lov? Len na pol hodiny. Už roky sme nemali poriadnu naháňačku...“

Pomeroy sa zatváril pohoršene. „Pravdaže nie, učeň! Len sa pozri, koľko prachu nám tu ten preklatý lov rozvíril! Všetky exponáty treba opäť očistiť a skontrolovať, či sú v poriadku.“

„Ale to je nespravodlivé!“ neudržel sa Tom. „Práve som poutieral prach v celej galérii!“

Vzápätí si uvedomil, že urobil chybu. Na to, že patril k najvýznamnejším cechmajstrom, nebol starý Chudley

Pomeroy až taký zlý, ale nestrpel, aby mu odvrával obyčajný učeň tretieho stupňa. Vypál sa do celej svojej výšky (čo bolo len o troška viac ako jeho šírka) a zamračil sa tak prísne, že mu cechový znak na čele takmer zmizol medzi huňatým obočím. „Život nie je spravodlivý, Natsworthy,“ zahrnel. „Ešte jedna drzosť a hneď po love ťa pošlem na šichtu do Brucha.“

Zo všetkých otravných povinností, ktoré pripadali učňom tretieho stupňa, bola šichta v Bruchu to najhoršie, čo Tom poznal. Okamžite zatvoril ústa a skrúšene sklopil zrak na krásne naleštené špičky topánok vrchného kurátora.

„Máš nariadené pracovať v tomto oddelení do devätnástej hodiny,“ pokračoval Pomeroy. „Ja zatiaľ s ostatnými kurátormi prediskutujem, čo by sa dalo urobiť s týmto hrozným chvením...“

Chvatne odišiel a ešte si cestou čosi podráždene šomral. Tom sa za ním chvíľu pozeral a potom si pozbieral všetky nástroje a otrávene sa opäť pustil do práce. Zvyčajne mu upratovanie neprekážalo, najmä nie v tejto galérii plnej prívetivých, molami prežratých zvierat, kde sa spod stropu usmievala obrovská papuľa vráskavca. Keď ho práca omrzela, jednoducho sa uchýlil do ríše snov a stal sa hrdinom, ktorý zachraňuje krásne devy pred vzdušnými pirátmi, spasí Londýn pred Antimobilistickou ligou a potom bude žiť šťastne až do smrti. Ale vari by mohol snívať, keď si zvyšok mesta užíva prvú poriadnu naháňačku za celú večnosť?

Čakal dvadsať minút, ale Chudley Pomeroy sa nevracal. Nikto iný tu nebol. Ako každú stredu bolo Múzeum pre verejnosť zatvorené a väčšina cechmajstrov a učňov prvého stupňa mala voľno. Čo už sa len môže stať, keď

na desať minút vybehne von a pozrie sa, čo sa deje? Skryl vrece s čistiacimi potrebami do vypchatého jaka a medzi roztancovanými tieňmi delfínov sa ponáhlal ku dverám.

Aj argónové lampy vonku na chodbe tancovali a rozlievali pri tom svetlo po kovových stenách. Dvaja cechmajstri v čiernych talároch uponáhľane prešli okolo neho a Tom začul, ako sa starý pán doktor Arkengarth mekavým hlasom sťažuje: „Vibrácie! Už zasa tie vibrácie! V keramike z tridsiateho piateho storočia mi robia úplný galimatiáš...“ Tom počkal, kým zmizli za ohybom chodby, a potom ticho vykĺzol von a zbehol po najbližšom schodisku. Prešiel cez galériu venovanú dvadsiatemu prvému storočiu a minul ohromné sochy Pluta a Mickeyho, bohov so zvieracou hlavou, ktorých uctievali obyvatelia dávnej Ameriky. Prebehol po hlavnej hale a pokračoval galériami plnými predmetov, ktoré akýmsi zázrakom vydržali všetky tie tisícročia od čias, keď staré civilizácie zničili samy seba. Desivá smršť atómových bômb a náloží s upravenými vírusmi, ktoré dopadali z obežných dráh na povrch Zeme, neskôr dostala názov Šesťdesiatminútová vojna a znamenala koniec staroveku. O dve minúty prekĺzol Tom bočným vchodom do hluku a zhonu ulice Tottenham Court Road.

Londýnske múzeum stálo v samotnom strede druhého poschodia, v rušnej štvrti menom Bloomsbury, a niekoľko stôp nad jeho strechami visel ako hrdzavé nebo spodok prvého poschodia. Tom sa predieral tmavými, prepchatými ulicami k ohromnej verejnej obrazovke Tele-oka neďaleko výťahovej stanice Tottenham Court Road a nelámal si hlavu nad tým, či si ho niekto všimne. Zamiešal sa do davu pred obrou sklenenou stenou a po prvý raz uvidel vzdialenú korisť, rozmazaný sivožltý

fliachik, ako ho zachytili kamery dole na šiestom poschodí. „*Mestečko sa volá Solňovrt,*“ dunel hlas komentátora. „*Je to banícka plošina s deväťsto obyvateľmi. V tejto chvíli sa pohybuje rýchlosťou osemdesiat míľ za hodinu a mieri na východ, ale podľa odhadu odborníkov z cechu navigátorov ju Londýn doženie ešte pred súmrakom. Sú presvedčení, že za pozemným mostom na nás čaká celý rad ďalších miest, čo nezvratne svedčí o tom, akú prezieravosť preukázal náš milovaný pán primátor, keď sa rozhodol obrátiť Londýn späť na východ...*“

Osemdesiat míľ za hodinu! žasol Tom. Bola to neuveriteľná rýchlosť. Najradšej by bol teraz dole na vyhlídkovej plošine a cítil vietor v tvári. U pána Pomeroya si to pravdepodobne už aj tak pokazil. Záleží preto už iba na tom, či si pre seba ešte ukradne zopár minút?

Rozbehol sa a zakrátko bol pri parku Bloomsbury, otvoreného priestranstva na samotnom okraji poschodia. Kedysi to býval skutočný park so stromami a rybníčkami s kačkami na hladine, ale vzhľadom na nedostatok koristi ho mesto v poslednom čase využívalo na produkciu potravín. Namiesto trávnikov sa tu teraz rozkladali polia kapusty a nádrže s riasami. Vyhlídkové plošiny sa však zachovali a ich vyvýšené balkóny vyčnievali z okrajov poschodia ako kedysi, keď sa sem Londýňania chodievali kochať pohľadom na okolitú krajinu. Tom sa poponáhlal k tej najbližšej. Dav tu bol ešte hustejší a nechýbal ani celý rad postáv v čiernych talároch z cechu historikov. Tom sa tváril čo najnenápadnejšie a predieral sa dopredu, kým sa nedostal k zábradliu. Solňovrt bol sotva osem kilometrov ďaleko, hnal sa dopredu a z výfukových komínov sa mu valili kúdoly čierneho dymu.

„Natsworthy!“ zakričal ktosi a Tomovi sa stiahol žalúdok. Poobzeral sa a zistil, že stojí vedľa Melifanta, mohutného učňa prvého stupňa. Melifant sa naňho zašklabil. „Nie je to nádhera? Maličká tučnučká banícka plošina s pohonom z dvadsiateho storočia! Presne to Londýn potrebuje!“

Herbert Melifant patril k najhorším tyranom, akých Tom poznal. Nebol taký, že by vás tlkol hlava-nehlava a pchal vám hlavu do záchodovej misy, ale dal si tú námahu, aby vypátral všetky vaše tajomstvá a veci, ktoré vám najviac prekážajú, a potom vás na základe nich podpichoval. Na Toma si mimoriadne rád dovoľoval, lebo Tom bol drobný a plachý a nemal nijakých kamarátov, ktorí by sa ho zastali – a ani mu to nemohol vrátiť, lebo Melifantovi rodičia synáčikovi zaplatili učňovstvo prvého stupňa, kým Tom, ktorý rodičov nemal, bol iba učňom tretieho stupňa. Vedel, že Melifant sa s ním baví iba preto, aby urobil dojem na peknú mladú historičku Clytiu Pottsovú, ktorá práve stála tesne za nimi. A tak len prikývol, otočil sa mu chrbtom a sústredil sa na naháňačku.

„Pozrite!“ vykrikla Clytia.

Odstup medzi Londýnom a jeho korisťou sa rýchlo zužoval a nad Soľnovrtom sa objavil jasne viditeľný tmavý predmet. A po ňom ďalší a ďalší. Vzducholode! Dav Londýnčanov na vyhlídkovej plošine zajasal a Melifant poznamenal: „Pozrimeže, lietajúci kupci. Vedia, že toto mesto už nemá šancu, tak sa pracú preč, kým ho zhltneme. Keby to neurobili, mali by sme nárok na ich náklad vrátane všetkého ostatného na palube.“

Toma potešilo, že Clytiu Pottsovú Melifantov výklad očividne nudil. Chodila o ročník vyššie a toto všetko

už určite vedela, lebo zložila cechové skúšky a mala na čele vytetovaný znak historikov. „Pozrite!“ povedala opäť a keď si všimla Tomov pohľad, usmiala sa naňho. „Pozrite, ako utekajú! Nie je to nádhera?“

Tom si odhrnul neposlušné vlasy z očí a pozeral sa, ako vzducholode stúpajú čoraz vyššie a miznú v bridlicovo sivých mrakoch. Na okamih zatúžil letieť s nimi, bližšie k slnku. Keby ho tak jeho nebohí rodičia nezverili do opatery cechu, ktorý by mu mal zaistiť vzdelanie historika! Ako rád by bol stevardom na vzdušnom klipri a navštívil všetky mestá sveta: Puerto Angeles plávajúce na vlnách belasého Tichého oceánu, Archangelsk, ktorý korčuľuje na železných sklzniciach po zamrznutých severných moriach, ohromné štvorcové mestá nuevo-mayských národov a nehybné pevnosti Ligy antimobilistov...

Ale to boli len sny, ktoré si radšej nechával na nudné popoludnia v Múzeu. Nový poryv jasotu ho upozornil, že lov sa blíži ku koncu, a tak pustil vzducholode z hlavy a opäť obrátil pozornosť na Solňovrt.

Mestečko bolo už tak blízko, že videl, ako na horných poschodiach ako mravce pobejú ľudské postavičky. Istotne idú zomrieť od strachu, keď sa Londýn tak hrozivo blíži a oni sa nemajú kam skryť! Vedel však, že ich nesmie ľutovať. Je úplne prirodzené, že veľké mestá prehltnú malé, rovnako ako že malé pojedajú ešte menšie a tie najmenšie pozierajú chudobné statické osady. Toto je urbanistický darvinizmus v praxi a takto to na svete chodí už tisíce rokov, od čias, keď geniálny technik Nikolas Quirke prebudoval Londýn na prvé mobilné mesto. „Londýn! Londýn!“ pridal sa ku kriku a jasotu všetkých ostatných na vyhladke a vzápätí spolu s nimi spokojne

sledoval, ako Soľnovrtu odletelo jedno z kolies. Mestečko sa zatočilo dokola, zostalo stáť a výfukové komíny sa mu zlomili a zrútili do vydesených ulíc. Vzápätí im Soľnovrt zmizol z očí, lebo ho zakryli dolné poschodia Londýna a Tom cítil, ako sa pláty plošiny pod jeho nohami zachveli, keď sa ohromné čeluste metropoly s cvaknutím zatvorili.

Z vyhlídkových plošín sa po celom meste rozľahol hurónsky jasot. Z reproduktorov na stúpoch zahrmeli úvodné tóny piesne *Sláva Londýnu!* a akýsi človek, ktorého Tom nikdy predtým nevidel, ho silno objal a zahučal mu do ucha: „Korist! Korist!“ Neprekážalo mu to. V tejto chvíli vládla na plošine všeobjímajúca láska a Tom mal rád dokonca aj Melifanta. „Korist!“ zajačal aj on. Vytrhol sa mužovi z objatia a všimol si, že pláty podlahy sa už zasa rozochveli. Kdesi pod ním sa ohromné oceľové tesáky mesta zahryzli do Soľnovrtu, zdvihli ho zo zeme a pospiatky ho vťahujú do Brucha.

„... a možno sa k nám pridá aj učeň Natsworthy,“ začul Clytiu Pottsovú. Tom nemal potuchy, o čom hovorí, keď sa však otočil, s úsmevom sa dotkla jeho ruky. „Večer sa v Kensingtonských záhradách bude konať veľká oslava,“ vysvetlila mu. „Tanec a ohňostroje! Nechceš ísť s nami?“

Nestávalo sa často, že by niekto pozýval učňov tretieho stupňa na zábavu, tobôž nie niekto taký pekný a obľúbený ako Clytia Pottsová, a Tom si v prvej chvíli nebol istý, či si z neho nestrieľa. Melifant si však očividne nič také nemyslel, lebo dievča rýchlo odtiahol nabok. „Predsa tam nechceš pozývať Natsworthyho?“ oboril sa na ňu.

„Prečo nie?“

„Ale veď vieš,“ nafúkol sa Melifant, až mu hranatá tvár očervenela takmer na odtieň pána Pomeroya. „Veď je len

trojka. Obyčajný sluha. Takí môžu o cechovom znaku len snívať. Keď bude mať šťastie, skončí ako pomocník da-
kde u kurátora, nemám pravdu, Natsworthy?“ Potmehú-
dsky sa na Toma zašklábil. „Škoda, že ti po fotrovi nezosta-
lo dosť peňazí, aby si si zadovážil *skutočné* vzdelanie...”

„Do toho ťa nič nie je!“ vyštekol Tom nahnevane. Vzru-
šenie z lovu už z neho vyprchalo a nervózne teraz dumal
nad tým, aký trest by ho čakal, keby Pomeroy zistil, že
sa v tajnosti vykradol z Múzea. Nemal náladu ešte aj na
Melifantovo podpichovanie.

„Tak už to skrátka býva, keď človek žije medzi chudo-
bou tam dole,“ pokračoval Melifant zlomyselne. Otočil
sa späť ku Clytii. „Natsworthyho fotrovci bývali dole na
štvorke, takže ich to počas Veľkého náklonu rozpučilo
ako dva malinové lievance: *plesk!*“

Tom ho vlastne ani nechcel udrieť, prišlo to akosi samo
od seba. Kým si uvedomil, čo sa deje, začala sa mu ruka
pevne do päste a vystrelila dopredu. „Au!“ zavyl Meli-
fant. Výpad ho tak prekvapil, že sa zvalil na chrbát. Od-
kiaľsi sa ozval pochvalný jasot a Clytia sa zachichotala
do dlane. Tom len neveriacky civel na svoju roztrasenú
päšť a nechápal, ako sa to mohlo stať.

Lenže Melifant bol oveľa väčší a silnejší ako Tom a už
sa stihol vydriapať späť na nohy. Clytia sa ho snažila za-
držať, ale ďalší historici ho povzbudzovali a skupinka
učňov navigácie v zelených halenách, ktorá sa tiesnila za
nimi, rytmicky volala: „Bitka! Bitka! Bitka!“

Tom vedel, že proti Melifantovi má zhruba rovnakú
šancu ako Solnovrt proti Londýnu. Cúvol o krok, no dav
ho pevne zvieral. Odrazu ho do tváre zasiahla Melifan-
tova päšť a jeho koleno mu pristálo medzi nohami, až sa
zlomil v páse a so slzami v očiach sa odpotácal nabok.

Čosi mu stálo v ceste: bolo to obrovské a na dotyk mäkké ako pohovka, a keď do toho zaboril hlavu, povedalo to: „Aha ho!“

Zdvihol hlavu a uvidel okrúhlu červenú tvár s huňatým obočím, ktorej korunovala sotva uveriteľná parochňa. Keď ho tvár spoznala, očervenela ešte väčšmi.

„Natsworthy!“ zadunel Chudley Pomeroy. „Pre pána Quirka, čo to tu vyvádzaš?“

VALENTINE

Tak sa stalo, že kým ostatní učni oslavovali ukoristenie Solnovrtu, Tomovi pripadla nezávideniahodná služba v Bruchu mesta. V Pomeroyovej kancelárii si najprv vypočul dlhú ponižujúcu prednášku („Drzá neposlušnosť, Natsworthy... Udrieť staršieho študenta... Čo by na to povedali vaši nebohí rodičia?“) a potom sa dovliekol na stanicu Tottenham Court Road a počkal si na výťah smerom dolu.

Už keď prišiel, bol preplnený. Na sedadlách v hornom oddelení sa tiesnili muži a ženy s povýšeneckým výrazom, ktorí očividne patrili do cechu inžinierov, najmocnejšieho zo všetkých štyroch cechov, ktoré spravovali Londýn. Z ich holých hláv a dlhých bielych gumených plášťov behal Tomovi mráz po chrbte, takže radšej zostal v spodnej časti, kde naňho z plagátov hľadela prísna tvár londýnskeho primátora sprevádzaná nápisom *Pohyb je život! Pomôžte cechu inžinierov udržať Londýn v pohybe!* Výťah stále klesal, zastavoval na všetkých zvyčajných staniaciach – Bakerloo, Horný Holborn, Dolný Holborn, Bethnal Green – a na každej z nich sa dovnútra nahrnul ďalší dav ľudí. Tom stál prikvačený k zadnej stene, takže mu nakoniec takmer odľahlo, keď výťah konečne zastal na samom dne a on mohol vystúpiť do hluku a zhonu v Bruchu.

Práve tu Londýn rozoberal polapené mestá na kúsky. Samotné Brucho tvorilo rozľahlé smradľavé bludisko sklá-

dok a továrni medzi Čelustami a ústrednými strojovňami. Tomovi sa z týchto končín robilo zle. Vždy tu bol lomoz. Pracovali tu špinaví robotníci z dolných poschodí, ktorých sa Tom bál, a odsúdenci z väzenia v Dolnom bruchu, ktorí boli ešte oveľa horší. Z horúčavy ho tu vždy rozbolela hlava, sírne výpary vo vzduchu ho dráždili v nose a z blikania argónových svietidiel na dlhých chodbách ho už po chvíli štípali oči. Cechu historikov však záležalo na tom, aby bol pri trávení menších miest prítomný niekto z ich odboru. Dnes večer Tomovi nezostane iná možnosť, len obchádzať Brucho spolu s nimi a pripomínať hrubým majstrom, že všetky knihy a starožitnosti na palube novej koristi právoplatne náležia jeho cechmu a že dejiny sú rovnako dôležité ako tehly, železo a uhlie.

Preplietol sa davom na konečnej zastávke výťahu a cez autobusy chodieb vyložených zelenými dlaždicami – a po kovových lávkach nad ohnivými pažerákmi Tráviacich dvorov – sa ponáhlal ku skladisku cechmu historikov. Hlboko pod sebou videl, ako sa Soľnovrt rozpadá na kusy. Oproti obrovitánskemu Londýnu vyzeralo mestečko celkom maličké, doslova ako trpaslík vedľa obra. Veľké žlté demontážne stroje sa nad ním posúvali na pásoch, spúšťali sa z výšky na závesoch žeriavov a hemžili sa na hydraulických pavúčích nohách sem a tam. Zatiaľ stihli mestečku odmontovať kolesá aj osi a práve sa púšťali do podvozku. Do plošín sa zarezávali kotúčové píly veľké ako ruské koleso na jarmoku a od zubov im odlietali veľké iskry. Z vyhní a hút stúpali mocné závaný horúčavy. Tom neprešiel ani dvadsať krokov a už mu cez čiernu halenu začal v podpazuší presakovať pot.

Keď však konečne došiel k skladisku, ukázalo sa, že dnešná šichta hádam predsa len nebude až taká hrozná.

V Solňovrte nemali múzeum ani knižnicu a kôpky predmetov zachránených z obchodíkov s rárohami už boli zabalené v debnách a čakali na odvoz na druhé poschodie. Pri troške šťastia mu možno dovolia skončiť skôr a stihne aspoň koniec osláv! Bol zvedavý, ktorý cechmajster má dnes službu. Ak je to starý Arkengarth alebo doktor Weymouth, má smolu. U tých si človek vždy musí odkrútiť šichtu až do konca bez ohľadu na to, či je čo robiť. Keby to bol Potty Pewtertide alebo slečna Plymová, mohlo by sa mu to podariť...

Ale už keď sa ponáhlal okolo dozorcovej kancelárie, uvedomil si, že dnes večer má v Bruchu službu niekto oveľa významnejší. Pred kanceláriou parkoval chrobák, hladký čierny chrobák so znakom cechu historikov namalovaným na kapote, priveľmi okázalý, aby patril niekomu zo zvyčajného osadenstva. Vedľa neho čakali dvaja muži v livrejach vysoko postavených zamestnancov cechu. Aj v tomto prepychovom odevy vyzerali dosť drsne a Tom ich okamžite spoznal. Boli to Pewsey a Gench, vzdušní piráti, ktorí sa dali na cestu zákona a už dvadsať rokov verne slúžili vrchnému historikovi. To oni pilotovali *Výťah na trináste poschodie*, kedykoľvek sa ich pán vydával na expedíciu. *Je tu Valentine!* pomyslel si Tom a snažil sa necivieť na mužov priveľmi zvedavo, keď okolo nich prechádzal k schodom.

Thaddeus Valentine bol Tomov hrdina. Začínal ako obyčajný vyberač odpadkov – alebo jednoducho odpadkár – a vypracoval sa až na najslávnejšieho londýnskeho archeológa – a zároveň vrchného historika, čo v ľuďoch ako bol Pomeroy vzbudzovalo nemalú závišť a rozhorčenie. Tom mal jeho fotografiu pribitú na stene nad posteľou v izbe a jeho knihy čítal tak dlho, že ich vedel

naspamät: *Dobrodružstvá historika v teréne aj America Deserta – naprieč mŕtvym kontinentom s puškou, fotoaparátom a vzducholodou.* Najväčšiu udalosť svojho života Tom zažil v dvanástich rokoch, keď Valentine udeľoval učňom na konci školského roka ocenenia a jedno udelil za esej o zisťovaní podvrhov u starožitností aj jemu samému. Dodnes si slovo od slova pamätal celú reč, ktorú tento veľký muž predniesol. „*Nikdy nezabudnite, milí učni, že my historici sme najvýznamnejším cechom v našom meste. Nezarábame tolko peňazí ako kupci, ale vytvárame poznanie, ktoré má oveľa väčšiu hodnotu. Našou úlohou nie je viesť Londýn, ako to robia navigátori, ale kde by dnes boli navigátori bez starovekých máp a nákresov, ktoré sa zachovali vďaka nám? A pokiaľ ide o cech inžinierov, majte na pamäti, že každúcky stroj, ktorý vyvinuli, je založený na Startechu – starodávnych vyspelých technológiách, ktoré uchovali naši správcovia Múzea alebo ktoré vykopali naši archeológovia.*“

Pri odovzdávaní ocenenia sa Tom nezmohol na viac než nezreteľné „Ďakujem“, a vzápätí sa čo najrýchlejšie uchýlil späť na miesto, takže mu ani vo sne nenapadlo, že by si ho Valentine mohol pamätať. Lenže keď otvoril dvere správцovej kancelárie, veľký historik zdvihol hlavu od práce a usmial sa.

„Mladý pán Natsworthy, ak sa nemýlim? Učeň, ktorý odhalí každý podvrh? Tak to si musím dnes dávať pozor, aby si ma pri niečom nenachytil.“

Veľmi podarený vtip to nebol, ale prinajmenšom rozohnal rozpaky, ktoré v učňoch zvyčajne vzbudzovali nadriadení cechmajstri. Tom sa osmelil natoľko, že prestal prešľapovať na prahu a rovno vošiel, s odkazom od Pomeroya v ruke. Valentine vyskočil na nohy a vyšiel mu

v ústrety, aby kartičku prevzal. Bol to vysoký, príťažlivý muž okolo štyridsiatky, s čiernymi vlasmi, medzi ktorými sa sem-tam zaligotalo striebro šedin, a úhľadne zastrihnutou čiernou bradou. V sivých očiach námorníka mu prebleskovali veselé iskierky a tretie oko na čele – cechový znak historikov, modré oko, ktoré sa pozerá do minulosti – akoby zažmurkalo, keď spýtavo nadvihol obočie.

„Tak ty si sa bil? Čo také ti učeň Melifant urobil, že si zaslúžil monokel?“

„Hovoril škaredo o mojej mame a otcovi, pane,“ zamrmľal Tom.

„Aha.“ Slávny cestovateľ sa na chlapca pozorne pozrel a prikývol. Namiesto toho, aby ho pokarhal, spýtal sa len: „Ty si syn Davida a Rebeky Natsworthyovcov?“

„Áno,“ pritakal Tom. „Ale keď nastal Veľký náklon, mal som iba šesť rokov, takže si ich veľmi nepamätám.“

Valentine opäť prikývol. Pohľad mal smutný a láskavý. „Boli to dobrí historici, Tom. Dúfam, že budeš kráčať v ich šľapajach.“

„Určite áno!“ zvolal Tom oduševnene. „Teda... to by som naozaj rád!“ Myslel na chudákov rodičov, ktorí zahynuli, keď sa časť Lacnej Strany zosunula na poschodie pod sebou. Ešte nikdy nepočul, že by o nich niekto tak pekne rozprával. Do očí mu vĺkli slzy. Pripadalo mu, že sa Valentinovi môže zdôveriť s hocičím, úplne so všetkým, a už-už mu začal rozprávať, ako sa mu za rodičmi cnie a aká je to otrava byť učňom tretieho stupňa, keď do kancelárie vošiel vlk.

Bol to ohromný vlk, celý biely ako sneh, a objavil sa vo dverách vedúcich do hlavného skladu. Len čo ho uvidel, vyceril žlté tesáky a vrhol sa k nemu. „Ááááá!“ zvraskol Tom a vyskočil na najbližšiu stoličku. „Vlk!“

„Správaj sa slušne!“ ozval sa dievčenský hlas a v ďalšej chvíli sa už majiteľka hlasu skláňala nad zvieraťom a škrabkala mu jemnú bielu srst' pod bradou. Divoké jantárové oči sa spokojne privreli a Tom počul, ako jej o šaty plieska vlčí chvost. „Neboj sa,“ usmiala sa naňho. „Je to úplné jahniatko. Teda je to vlk, samozrejme, ale je krotký ako jahniatko.“

„Tom,“ ozval sa Valentine. V očiach mu pobavene zaiskrilo. „Predstavujem ti svoju dcéru Katherine a Psa.“

„Psa?“ Tom zliezol zo stoličky. Pripadal si hlúpo, ale strach ho ešte úplne neopustil. V prvej chvíli si myslel, že tá obluda utiekla zo zoologickej záhrady.

„Je to dlhý príbeh,“ povedal Valentine. „Do svojich piatich rokov žila Katherine v plťovom meste Puerto Angeles. Potom jej matka zomrela a poslali ju na výchovu ku mne. Priviezol som jej Psa ako darček z výpravy do Ľadovej pustatiny, ale Katharine vtedy ešte veľmi nevedela po anglicky a jakživ nepočula o vlkoch, takže keď ho zbadala, zvolala ‚Pes!‘ a už mu to zostalo.“

„Je dokonale skrotený,“ uistilo dievča Toma s úsmevom. „Otec ho našiel ešte ako vlčá. Matku musel zastreliť, ale nemal to srdce zabiť chudáka Psa. Má veľmi rád, keď ho škrabkáš na bruchu. Myslím Pes, nie otec,“ zasmiala sa. Mala husté vlasy, dlhé a čierne, sivé oči po otcovi a rovnako ako on nešetřila žiarivými úsmevmi. Na sebe mala úzke hodvábne nohavice a voľnú halenku, čo bola v tom lete vo Vyššom Londýne ohromná móda. Tom na ňu hľadel ako omámený. Videl Valentinovu dcéru už predtým na fotografiách, ale nikdy si nevšimol, aká je prekrásna.

„Aha, páčiš sa mu.“ Pes podišiel bližšie a oňuchával Tomovi lem haleny. Chvost mu svištal sem a tam a Tomovi sa o prsty obtrel drsný ružový jazyk.

„Keď sa niekto páči Psovi,“ vysvetľovala Katharine, „väčšinou sa ukáže, že je sympatický i mne. Tak do toho, otec, predstav nás, ako sa patrí!“

Valentine sa zasmial. „Tak aby si vedela, Kate, toto je Tom Natsworthy, ktorého nám sem poslali, aby nám pomohol. Ak s ním tvoj vlk už skončil, budeme ho pravdepodobne musieť nechať pracovať.“ Láskačným gestom položil Tomovi ruku na plece. „Veľa toho nezostáva. Obídeme ešte raz Dvory a potom...“ Skĺzol pohľadom ku kartičke od Pomeroya, roztrhal ju na kúsky a tie zahodil do červeného recyklačného koša pri nohe stola. „Potom môžeš ísť.“

Tom nevedel, čomu sa čudovať viac – že ho Valentine prepustí alebo že sa chystá osobne zájsť do Tráviacich dvorov. Vyššie postavení cechmajstri zvyčajne zostávali v pohodlí kancelárie a ťažkú prácu uprostred horúčavy a výparov prenechávali učňom. Valentine si však naozaj natiahol čierny talár, do vrecúška na veste si pripol pero a zastal vo dverách, aby sa na Toma usmial.

„Tak pod,“ povedal. „Čím skôr začneme, tým skôr môžeme vyraziť za zábavou v Kensingtonských záhradách...“

Schádzali čoraz nižšie, najprv pozdĺž skladu a potom po točitých kovových schodoch až k Tráviacim dvorom, kde sa Solňovrt každú minútu zmenšoval. Pes a Katherine sa im držali v päťach. Z banického mestečka už zostávala len oceľová kostra a aj tú stroje rozoberali na časti. Uvoľnené pláty a nosníky potom sťahovali k hutám, kde sa všetok kov roztavil. Po pásových dopravníkoch sa medzitým do stredu Brucha presúvali hory tehál, bridlicových dosiek, dreva, soli a uhlia, a čaty zbermajstrov odnášali haldy nábytku a zásob.

Zbermajstri boli neobmedzenými vládcami tejto časti Londýna a boli si toho dobre vedomí. Vykračovali si po uzučkých lávkach pružne ako kocúry, nahé hrudníky sa im leskli od potu a oči mali skryté za tmavými ochrannými okuliarmi. Tom sa ich vždy bál, ale Valentine sa s nimi zdravil akoby nič a priateľsky sa ich vypytoval, či medzi koristou nenašli niečo, o čo by mohlo mať záujem Múzeum. Občas zastal, aby si s niekým vymenil zopár vtipov alebo aby sa iného popýtal, ako sa vodí jeho rodine, a nikdy ich nezabudol predstaviť: „Toto je môj kolega pán Natsworthy.“ Tom sa nafukoval od pýchy. Valentine s ním zaobchádzal ako s dospelým a zbermajstri sa k nemu teda správali rovnako. Prikladali prsty k špičkám zamastených čapíc a s úsmevom naňho vykrikovali svoje mená. Podľa všetkého sa všetci volali buď Len alebo Flak.

„Nepočúvaj reči, ktoré o tých mládencoch trúsia v Múzeu,“ poučal ho Valentine, keď ich jeden z Lenov viedol ku kovovému vozíku, kam odkladali všetko, čo vyzeralo starodávne. „Žijú síce tu dole a nerozprávajú práve najspisovnejšie, ale to ešte neznamená, že sú hlupáci. Preto sem rád zájdem osobne, keď sa vo Dvoroch niečo deje. Zbermajstri a odpadkári často natrafia na poklady, ktoré by si historik vôbec nemusel všimnúť.“

„Áno, pane...“ pritakal Tom a obzrel sa za Katharine. Strašne rád by vykonal niečo, čím by vrchného historika a jeho krásnu dcéru ohromil. Keby tak v týchto smetiach našiel nejakú skvostnú súčiastku z dôb Startechu, niečo, na čo by spomínali ešte dlho po návrate do svojho prepychového bytu vo Vyššom Londýne. Inak sa totiž rozídu, len čo budú hotoví s obchôdzkou po Dvoroch, a on ich už možno v živote neuvidí!

Vrhol sa k vozíku, odhodlaný niečím ich zaujať, a nazrel dnu. Čas od času sa predsa stávalo, že sa v starožitníctve malého mestečka alebo na kozubovej rímse nejakej starej dámy *naozaj* objavil zaujímavý kúsok Starotechu. Pri troške šťastia by človek mohol naraziť napríklad aj na niečo také legendárne, ako sú lietajúce stroje ťažšie ako vzduch alebo instantné rezance! Aj keby to cechu inžinierov bolo na nič, možno by to uložili v Múzeu, a na vitríne by pod exponátom stálo: „*Objavil pán T. Natsworthy*“. Plný nádeje pátral očami po kope zachránených predmetov vo vozíku: úlomky umelej hmoty, podstavce od lampičiek, sploštené pozemné autičko na hranie... Vtom ho zaujala štvorcová kovová škatuľka. Keď ju vylovil a otvoril, zažmurkala naňho zvnútra vlastná tvár, ktorá sa odrážala v striebrom umelohmotnom kotúči. „Pán Valentine! Pozrite sa! Sédečko!“

Valentine siahol do škatuľky, vytiahol disk von a ako ho naklonil, sklzol sa po hladkom povrchu dúhový odlesk. „Správne,“ prikývol. „Starovekí ľudia ich používali do počítačov. Ukladali na ne informácie.“

„Mohlo by na ňom byť niečo dôležité?“ chcel vedieť Tom.

Valentine pokrútil hlavou. „Je mi ľúto, Thomas. Ľudia v tých dobách síce žili len v statických sídlach, ale ich elektronické prístroje niekoľkonásobne prekonalí všetko, čo sa až doteraz podarilo vyrobiť londýnskym inžinierom. Aj keby na tom disku niečo zostalo, nedokážeme to prečítať. Ale je to vskutku zaujímavý nález. Schovaj si ho, raz sa možno bude hodiť.“

Odvrátil sa a Tom uložil sédečko späť do škatuľky a strčil si ho do vrečka. Ale Katharine si podľa všetkého všimla, aký je Tom sklamaný, lebo sa dotkla jeho ruky

a povedala: „Je krásne, Tom. Všetko, čo prestálo tie tisícky rokov, je krásne, nech už to tí otravní inžinieri na niečo využijú alebo nie. Doma mám náhrdelník zo starých počítačových diskov.“ Usmiala sa naňho. Bola rovnako pekná ako hociktoré z dievčat, o ktorých často sníval za bieleho dňa, ale milšia a zábavnejšia. Tomovi bolo jasné, že od tejto chvíle bude v predstavách zachraňovať výhradne hrdinky s tvárou Katherine Valentinovej.

Okrem toho vo vozíku nič pozoruhodné nenašli. Soľnovrt bolo prakticky zamerané mestečko a pre ustavičné vírtanie na vyschnutom dne starého mora nemalo čas vrátať sa v minulosti. Valentine sa však ihneď neotočil späť k skladisku. Namiesto toho vyviedol svojich spoločníkov po ďalšom schodisku a úzkej lávke k Imigračnej stanici, kde obyvatelia zhltnutého mestečka čakali v rade, kým si prijímací úradník zapíše ich mená a niekto ďalší im ukáže nový domov v jednej z londýnskych ubytovní. „Aj keď nie som v službe,“ vysvetľoval Valentine, „zajdem si, vždy keď niečo chytíme, sem dole pozrieť sa za odpadkármi, skôr ako stihnú predáť svoje vynálezy na trhu starožitností na piatom poschodí a zasa sa vyparia do Vonkajšieho kraja.“

Na palube zožratého mesta nikdy nechýbali odpadkári – tuláci bez domova, ktorí sa pešo trmácali hore-dolu po Lovisku a prehrabávali sa v hline, či nenájdu nejaký kúsok Startechu. Ani Soľnovrt v tomto nebol výnimka. Na konci dlhého radu sklúčených Soľnovrtčanov stála skupinka ešte otrhanejších ľudí, navlečených do dlhých deravých kabátov, ktoré im siahali až po členky. Na očiach mali ochranné okuliare a okolo špinavých krkov im viseli rúška proti prachu.

Ako väčšinu Londýnčanov, aj Toma desila predstava, že na holej zemi ešte stále niekto naozaj žije. Držal

sa radšej s Katharine a Psom vzadu, ale Valentine rázne vykročil k skupinke. Všetci sa zhákli okolo neho – všetci až na jednu vysokú chudú postavu v čiernom plášti. Tom usúdil, že to bude pravdepodobne dievča, aj keď s istotou to povedať nemohol, lebo neznáma mala tvár ovinutú čiernou šatkou, ako keď sa nomád v púšti zaháľuje turbanom. Tom stál obďaleč a zreteľne počul, ako sa Valentine ostatným odpadkárom predstavuje a pýta sa: „Takže – našiel niekto z vás niečo, čo by mohol cech historikov chcieť odkúpiť?“

Zopár mužov prikývlo, niektorí pokrútili hlavou, iní začali prehrabávať svoje vyduté vaky. Dievča s čiernou šatkou siahlo jednou rukou pod kabát. „Niečo tu pre teba mám, Valentine.“

Prehovorila tak potichu, že ju začuli len Tom a Katherine. Otočili sa k nej práve vo chvíli, keď sa znenazdajky vrhla dopredu a v ruke sa jej zablysol dlhý nôž s tenkým ostrím.

ODPADOVÁ ŠACHTA

Nebol čas premýšľať. Katherine vykrikla, Pes zavrčal a dievča na sekundu zaváhalo. Tom pochopil, že nadišla jeho chvíľa. Vrhol sa k nej a chytili ju za ruku tesne predtým, ako stihla zabodnúť nôž Valentinovi do srdca. Zúrivo zasyčala, vykrútila sa zo zovretia a ešte kým nôž stihol dopadnúť na zem, rozbehla sa po úzkej lávke. „Chyťte ju!“ zreval Valentine a chcel bežať za ňou, ale čerství prisťahovalci nôž zazreli a vydesene sa mu začali motať pod nohami. Niekoľko odpadkárov vytiahlo strelné zbrane, ale z davu sa ako veľký modrý chrobák vyrútil rázny policajt. „Na území Londýna sú všetky zbrane zakázané!“

Nad hlavami odpadkárov zazrel Tom na pozadí vzdialenej žiary hút temný obrys. Dievča už bolo na konci lávky a zručne sa šplhalo po rebríku na vyššiu plošinu. Rozbehol sa za ňou, a keď už bola takmer hore, siahol jej po členku, ale tesne ho minul. V rovnakej chvíli okolo neho presvišťal šíp a v spŕške iskier narazil do priečky rebríka. Otočil sa. Davom sa predierali ďalší dvaja policajti so zdvihnutými kušami. Za nimi zazrel Katherine a jej otca. Pozerali sa naňho. „Nestrieľajte!“ zakričal. „Ja ju chytím!“

Vyskočil na rebrík a rýchlo sa driapal hore, rozhodnutý, že neúspešnú atentátničku dolapí práve on. Srdce mu tlklo ako splašené. Po všetkých tých nudných rokoch, keď mohol o dobrodružstvách nanajvyš snívať,

teraz skutočne jedno prežíva! Zachránil pánovi Valentinovi život! Je hrdina!

Dievča zatiaľ uháňalo bludiskom vyvýšených lávok smerom k hutám. Tom sa rútil za ňou a dúfal len, že ho Katharine ešte stále vidí. Lávky sa rozdeľovali a zužovali, a zakrátko boli obe zábradlia sotva meter od seba. Tráviace dvory pod ním neochvejne pokračovali vo svojej práci a nikto z ľudí tam dole si nevšimol, aká dráma sa im odohráva nad hlavami. Vnoril sa do temných tieňov a teplých, oslepujúcich mračien pary. Dievča malo náskok len zopár krokov. Šatka sa jej zachytila o nízke potrubie a spadla jej z tváre. V žiari hút uvidel Tom dlhé medené vlasy, ale tvár ešte stále nerozoznával. Napadlo mu, či je pekná. Krásna vrahyňa z Ligy antimobilistov.

Pretiahol sa pod zachytenou šatkou a bežal ďalej. Lal po dychu a pokúšal sa rozopnúť si golier. Uháňal dole po závratne hlbokom točitom schodisku a ďalej cez pláty podlahy Tráviacich dvorov, kde sa okolo neho mihali tiene pásových dopravníkov a obrovských guľovitých nádrží na plyn. Skupinka trestancov, ktorí tu pracovali, zdvihla udivene pohľady, keď sa dievča prehnalo okolo nich. „Zadržte ju!“ vykrikol Tom. Stáli s otvorenými ústami a ani sa nehli, ale keď sa Tom otočil, videl, že jeden z učňov inžinierstva nechal prácu pracou a pripojil sa k naháňačke. Tom okamžite oľutoval, že vôbec niečo kričal. Nenechá predsa vyhrať nejakého hlúpeho inžiniera! Rozbehol sa ešte urputnejšie, aby dievča dobehol on sám.

O kúsok ďalej im cestu zahradzoval okrúhly otvor v plošine, obohnany hrdzavým zábradlím – odpadová šachta, dočierna opálená na miestach, kde sa vykláпали

zvyšky z taviacich pecí. Dievča na okamih zvolnilo tempo a obzeralo sa, kadiaľ ísť. Kým opäť pridalo, bol jej už Tom takmer v päťách. Natiahnutými prstami ju schmatol za plecniak. Popruh sa pretrhol a ona sa k nemu otočila zoči-voči, ožiarená červeným svitom z hút.

Nebola o nič staršia ako Tom a bola ohavná. Cez celú tvár sa jej od čela k čeľusti zbiehala škaredá jazva, takže vyzerala ako portrét preškrtnutý v záchvate zúrivosti. Pery mala zrazené do boku, akoby sa bez prestávky uštipačne šklábila, z nosa jej zostal len rozplesknutý kýpet a zo všetkej tej skazy naňho hľadelo jediné oko, sivé a ľadové ako more v zime.

„Prečo si ma nenechal, aby som ho zabila?“ zasyčala naňho.

Bol taký zarazený, že sa nezmohol na jediné slovo ani na najmenší pohyb. Bezmocne sa prizeral, ako sa dievča zohlo po strhnutý plecniak a otočilo na ďalší útek. Za nimi už hvízdali policajné píšťalky a okolo kovových plátov obloženia a potrubia nad nimi sa rozletovali iskry z narážajúcich šípov policajtov. Dievča zhodilo plecniak, zrútilo sa na bok a nechutne zanaďavalo. Tomovi by ani vo sne nenapadlo, že dievčatá vôbec môžu podobné slová *poznať!* „Nestrieľajte!“ zreval a mávol na policajtov. Sťažka sa valili dolu po točitom schodisku pod nádržami s plynom a strieľali ostošesť, akoby im bolo úplne fuk, že im v ceste stojí Tom. „Nestrieľajte!“

Dievča sa vydriapalo na nohy a Tom videl, že jej šíp z kuše prešiel nohou tesne nad kolenom. Stláčala si ranu jednou rukou a medzi prstami sa jej hromadila krv. Dýchala prerývane, akoby vzlykala, a chrptom opretá o zábradlie sa neohrabane súkala cez jeho horný okraj. Za ňou ako otvorená papuľa zívava odpadová šachta.

„NIE!“ vykričkol Tom, len čo si uvedomil, čo chce neznáma urobiť. Už si nepripadal ako hrdina. Bolo mu tej nešťastnej špaty ľúto a vyčítal si, že ju zahnal do kúta. Vystrel k nej ruku a v duchu ju zaprisahával, nech neskáče. „Nemohol som dovoliť, aby si ublížila pánovi Valentínovi!“ snažil sa prekričať hluk Brucha. „Je to dobrý človek, láskavý, statočný, skvelý...“

Dievča sa k nemu naklonilo, až mal jej desivú tvár bez nosa na dosah ruky. „Tak sa na mňa pozri!“ povedala a hlas sa jej komolil podľa pohybov pokrivených pier. „Pozri sa, čo mi ten tvoj láskavý a statočný Valentine urobil!“

„Ako to myslíš?“

„Spýtaj sa jeho!“ zvraskla. „Spýtaj sa ho, čo urobil Hester Shawovej!“

Policajti už boli neďaleko. Tom počul, ako sa po plošine rozliehajú ich kroky. Dievča sa mu pozrelo ponad plece a prehodilo zranenú nohu cez zábradlie. Vykričlo pri tom od bolesti. „Nie!“ zaprisahal ju Tom opäť, ale neskoro. Jej otrhaný sivý kabát zaplieskal vo vzduchu, zatrepotal sa a bola fuč. Oprel sa o zábradlie a zahľad sa do temnej šachty. Zdola k nemu zavanul studený vzduch, presýtený pachom blata a rozdrvenej vegetácie, pachom zeme, ktorá neprestajne ubiehala pod valiacim sa mestom.

„Nie!“

Skočila! Vyskočila z mesta do náručia istej smrti! *Hester Shawová*. Musí si to meno zapamätať a pomodliť sa za ňu k niektorému z mnohých londýnskych bohov.

Z oblakov dymu sa začínali vynárať povedomé obrysy. Policajti obozretne kráčali ostražitým krabím krokom a vzápätí sa medzi nimi zjavil Valentine. V tieňoch pod nádržou na plyn zazrel Tom udivený výraz mladého

inžiniera. Pokúsil sa naňho usmiať, ale tvár mal celú stuhnutú a hneď potom všetko zahalil ďalší hustý záves dymu.

„Tom! Nestalo sa ti nič?“ Valentine už bol pri ňom, a nebol po tej dlhej naháňačke takmer vôbec zadychčaný. „Kde je? Kde je to dievčisko?“

„Je mŕtva,“ hlesol Tom.

Valentine sa naklonil cez zábradlie. Dym, ktorý sa vznášal vo vzduchu, mu tienil tvár ako sieť pavučín. Oči sa mu podivne leskli a tvár mal bledú, vydesenú a napätú. „Videl si ju, Tom? Mala jazvu?“

„Áno,“ prikývol Tom, aj keď mu nešlo do hlavy, ako to Valentine môže vedieť. „Príšernú jazvu! Jedno oko jej chýbalo a namiesto nosa...“ Potom si spomenul, akú hroznú vec mu dievča povedalo. „A vravela...“ Ani sám nevedel, či to má pánovi Valentinovi povedať. Tak či tak to musí byť nejaká donebavolajúca lož. „Povedala, že sa volá Hester Shawová.“

„Pre pána Quirka!“ zasyčal Valentine a Tom cúvol. Lu-toval, že o tom vôbec začínal. Ale keď opäť zdvihol hlavu, Valentine sa naňho láskavo usmieval a v očiach mal nesmierny smútok. „To nič, Tom,“ povedal. „Odpusť mi...“

Tom zacítil na pleci veľkú priateľskú dľaň a vzápätí – sám nevedel, ako sa to všetko zbehlo – ním niečo pootočilo, postrčilo ho to a v ďalšej chvíli už letel cez zábradlie a padal dole, kam pred ním padala Hester Shawová, a len divo hrabal vo vzduchu okolo seba, ako sa pokúšal zachytiť hladkého kovového okraja ústia šachty. *On ma sotil!* preblyso mu hlavou a cítil skôr prekvapenie než strach, keď sa rútil čiernym pažerákom do tmavej hlbiny.

VONKAJŠÍ KRAJ

Ticho. Ticho. Nešlo mu to do hlavy. Aj keď stál Londýn na mieste, prenikal do izby nejaký hluk – bzučanie ventilátorov, hukot a rachot vzdialených výťahov, chrápanie učňov na okolitých lôžkach. A teraz odrazu – ticho. Bolela ho hlava. Vlastne ho bolelo úplne všetko. Aj posteľ pod ním bola akási nezvyčajná, a keď pohol rukami, začítal medzi prstami čosi chladné a mazľavé ako...

BLATO! Posadil sa a zalapal po dychu. Vôbec nebol vo svojej izbe na treťom poschodí. Ležal na ohromnej hrboľatej kope blata na kraji hlbokej priekopy a v slabom, perlovo sivom rannom svite videl, že obďaleč sedí to dievča so znetvorenou tvárou. Ten hrôzostrašný sen o tom, že sa kľže ohňom sčernetou šachtou do temných hlbín, bola skutočnosť! Vypadol z Londýna a teraz ležal na holej zemi, sám s Hester Shawovou!

Zdesene zastonal a dievča po ňom rýchlo strelilo pohľadom. „Tak predsa len žiješ,“ poznamenala. „Myslela som si, že je po tebe.“ Podľa toho, ako sa tvárila, jej boli obe možnosti rovnako fuk.

Tom sa vydriapal na všetky štyri a teraz sa blata dotýkal len kolenami, špičkami nôh a dľaňami. Plecia mal obnažené, a keď sklopil zrak, uvidel, že má od pása vyššie nahé i celé svoje dotlčené telo. Tomova halena ležala v blate kúsok od neho, ale po spodnej košeli nebolo ani stopy. Až keď priliezol bližšie k zjazvenému diev-

čatu, uvedomil si, že ju Hester drží v rukách a chvatne ju trhá na pásy, aby si mohla látkou obviazať ranu na nohe.

„Počkaj!“ ohradil sa. „To je jedna z mojich najlepších košiel!“

„No a?“ odsekla a ani sa naňho nepozrela. „Toto je jedna z mojich najlepších nôh.“

Navliekol si halenu. Pri páde odpadovou šachtou sa potrhala a zašpinila a dlhými dierami mu pod ňu teraz dotieravo zaliezal studený vzduch Vonkajšieho kraja. Otriasol sa a objal si trup. *Valentine ma sotil! Sotil ma a ja som prepadol odpadovou šachtou do Vonkajšieho kraja! Sotil ma... Nie, to by predsa neurobil. Istotne to bude nejaký omyl. Pošmykol som sa a on sa ma snažil zachytiť, áno, tak nejako sa to muselo stať.*

Hester Shawová skončila s obväzovaním, vstala a sýčala od bolesti, keď si cez ranu natiahla špinavé nohavice, stuhnuté od zaschnutej krvi. Pás látky, ktorý zostal z Tomovej košele, mu hodila späť. „Mal si ma nechať, aby som ho zabila,“ povedala. Otočila sa mu chrbtom a nasrdene sa vybrala hore po zakrivenej blatistej brázde.

Tom za ňou hľadel, príliš zmätený a zarazený, aby bol schopný pohybu. Až keď mu zmizla za vrcholcom zrázu, uvedomil si, ako nerád by tu zostal sám. Aj jej spoločnosť mu bude milšia ako toto hrobové ticho.

Odhodil roztrhanú košeľu a rozbehol sa za ňou. Nohy sa mu kĺzali v hustom mazlavom blate a palcami zakopával o kusy kameňov a vyvrátené korene. Po jeho ľavici zívala hlboká priekopa s príkrymi stenami, a keď sa vydriapal na hrebeň svahu, uvedomil si, že je to iba jedno zo stoviek navlas rovnakých korýt, v ktorých sa pred ním rovno ako podľa pravítka ťahali do diaľky obrovské

stopy jednotlivých článkov pásov, po ktorých sa pohyboval Londýn. Ďaleko vpredu sa na pozadí rozsvetujúcej sa východnej oblohy temne rysovala silueta jeho mesta, zahalená dymom vlastných motorov. Srdce mu zovrela ľadová ruka smútku za domovom. Všetci, ktorých poznal, zostali na palube tej zmenšujúcej sa hory, všetci okrem Hester, ktorá teraz zanovito šliapala po stopách mesta a poranenú nohu ťahala za sebou.

„Počkajte!“ zavolať, kým sa napoly brodil, napoly bežal za ňou. „Hester! Slečna Shawová!“

„Daj mi pokoj!“ odsekla.

„Ale kam idete?“

„Musím sa dostať späť do Londýna, to je hádam jasné, nie?“ odpovedala. „Dva roky som ho hľadala, trmácala som sa pešo sem a tam, občas som sa zviezla s nejakým menším mestom, lebo som dúfala, že ho prehltnie práve Londýn. A keď sa tam konečne dostanem a Valentine sa príde nafukovať do Dvorov, presne ako mi odpadkári rozprávali, čo sa nestane? Pripletie sa mi do cesty trdlo, čo ma nenechá vyrezať tomu darebákovi srdce z tela, ako by si zaslúžil.“ Zastala a otočila sa k Tomovi. „Keby si sa do toho nemiešal, bolo by už dávno po ňom, a ja by som sa prepadla dole a zabila sa hneď vedľa neho. Už som mohla mať od všetkého svätý pokoj!“

Tom z nej nespúšťal pohľad, a skôr ako si uvedomil, čo sa deje, oči sa mu zaliali páľčivými slzami. Hneval sa na seba, že pred Hester Shawovou vyzerá ako trulo, ale nedokázal ich zastaviť. Bol ešte stále otrasený z toho, čo sa mu prihodilo, a keď sa k tomu pridala predstava, že sa ocitol úplne sám v tejto pustatine, bolo toho naňho jednoducho priveľa. Z očí sa mu vyhrnuli horúce slzy a blatom na jeho lícach si razili klúkaté biele cestičky.

Hester, ktorá sa už-už chcela pobrať ďalej, sa zarazila a zahľadela naňho, akoby si nebola istá, čo sa to s ním robí. „Ty plačeš!“ povedala po chvíli tichým, prekvapeným hlasom.

„Prepácte,“ potiahol nosom.

„Ja nikdy neplačem. Neplakala som, ani keď mi Valentine zavraždil mamu a otca.“

„Čože?“ Tomovi sa od samého plaču triasol hlas. „Čosi také by pán Valentine v živote neurobil! Katherine vravela, že nemal srdce zastreliť ani vlčie mláďa. Klamete!“

„Tak čo tu potom robíš ty?“ uškrnula sa. „Vyhodil ťa von za mnou, je to tak? Len preto, lebo si ma videl.“

„To je lož!“ opakoval Tom. Dobre si však spomínal, ako ho silné ruky sotili cez zábradlie, spomínal si na svoj pád i na podivný záblesk v archeológových očiach.

„Žeby?“ nedala sa Hester.

„Sotil ma!“ pripustil Tom neveriaco.

Hester Shawová len pokrčila plecami, akoby chcela povedať: *Tak vidíš. Chápeš už, čo je ten človek zač?* Potom sa mu otočila chrbtom a začala opäť kráčať.

Tom sa k nej rýchlo pridal. „Pôjdem s vami. Aj ja sa potrebujem dostať späť do Londýna. Pomôžem vám.“

„Ty?“ sykavo sa zasmiala a odpľula si do blata kúsok od jeho nôh. „Myslela som si, že si na Valentinovej strane. A teraz by si mi chcel pomôcť zabiť ho?“

Tom pokrútil hlavou. Sám nevedel, čo vlastne chce. Ešte stále sa nedokázal úplne vzdať nádeje, že je to všetko len jedno veľké nedorozumenie a že pán Valentine je naozaj dobrý, láskavý a statočný muž. Rozhodne si neželal, aby ho niekto zabil a aby chuderka Katherine zostala bez otca. Lenže do Londýna sa *potreboval* dostať a vedel, že sám to nedokáže. A navyše sa cítil za Hester Shawovú

zodpovedný. Bola to koniec koncov jeho vina, že ju zranili. „Budem vás podopierať,“ vyhlásil. „Ste zranená. Potrebujete ma.“

„Ja nikoho nepotrebujem,“ odsekla namosúrene.

„Dostaneme sa do Londýna spolu,“ sľuboval Tom. „Patrím k cechu historikov. Uvidíte, že dajú na moje slová. Všetko to vyrozprávam pánovi Pomeroyovi. Ak Valentine naozaj vykonal všetko to, čo tvrdíte, bude sa za to zodpovedať pred zákonom!“

„Pred zákonom!“ zasmiala sa trpkó. „V Londýne má Valentine zákon na svojej strane. Dobré vieš, že váš pán primátor naňho nedá dopustiť. A navyše je vrchným historikom. Kdeže, buď ho zabijem ako prvá, alebo zabije on mňa. A teba pravdepodobne tiež. Ššššmik!“ Vytiahla neviditeľný meč a preťala ním Tomovi krk.

Slnko stúpalo vyššie a z blata sa začínali dvíhať obláčiky pary. Londýn uháňal ďalej, zreteľne menší od chvíle, keď ho Tom videl naposledy. Inokedy mesto po jedle zvyčajne na pár dní zastalo. *Kam sa tak ženie?* výtalo teraz Tomovi otupenou hlavou.

Práve v tej chvíli sa však pod dievčaťom podlomila zranená noha, až sa zapotácala a spadla. Tom sa poponáhľal, aby jej pomohol vstať. Nepoďakovala mu, ale ani ho neodstrčila. Prehodil si jej ruku cez plecica, podoprel ju a po okraji blatistej ryhy sa spoločne vydali na východ po stopách Londýna.

PÁN PRIMÁTOR

Sto míľ pred nimi zatiaľ dopadali prvé slnečné lúče na Kruhový park, elegantnú slučku trávnikov a záhonov obopínajúcich prvé poschodie. Blyštali sa na hladine okrasných jazierok, leskli sa v rose na upravených chodníkoch a ligotavo sa odrážali od bielych kovových vežíčiek Valentinovho sídla, vily Clio, ktoré stálo obklopené tmavými cédrmi na samom konci parku, podobné obrej lastúre vyplavenej na breh vrtošivým príbojom.

Vo svojej izbe na najvyššom poschodí vily sa prebudila Katherine a s hlavou na vankúši sledovala, ako sa korytnačinovými žalúziami derú do izby lúče svetla. Uvedomovala si, že je nešťastná, ale v prvej chvíli nevedela prečo.

Potom si spomenula na včerajší večer: nečakaný pokus o vraždu dole v Bruchu i to, ako sa ten sympatický mladý učeň rozbehol za útočníčkou a zaplatil za to, chudák, životom. Sama utekala kúsok za otcom, ale kým dobehla k odpadovej šachte, bolo už po všetkom. Proti nej sa potácal mladý učeň z cechu inžinierov, v tvári biely ako jeho plášť, a o zopár krokov ďalej našla otca, bledého od zlosti a obklopeného húfom policajtov. Takého ho ešte nikdy nezažila, a ešte väčšmi ju zarazilo, keď na ňu príkrym tónom zhúkol, nech sa okamžite práce domov.

Najradšej by sa zvinula do kľbka a opäť zaspala, ale zároveň ho chcela vidieť a uistiť sa, že je v poriadku. Od-

hodila prikrývku, vstala a natiahla na seba pokrkané šaty, ktoré zdvihla zo zeme pri posteli, kam ich včera zo seba zhodila. Boli cítiť dymom taviacich pecí.

Chodba za dverami izby sa pod okrúhlou strechou mierne zvažovala, stočená k vlastnému strediu ako slimačia ulita. Ponáhľala sa po nej nadol a zastala, len aby sa poklonila soche bohyně Clio, patrónky dejín, ktorá stála vo výklenku pri dverách jedálne. V ostatných výklenkoch boli vystavené poklady, ktoré otec priviezol zo svojich výprav: črepiny hlinených nádob, úlomky klávesníc počítačov a zhrdzavené lebky Stopárov, podivných mechanických vojakov zo zabudnutej vojny. Ich popraskané sklené oči sledovali Katherine zlovestným pohľadom.

Otca našla v átriu, veľkom otvorenom priestranstve uprostred domu, kde práve popíjal kávu. Ešte stále mal na sebe župan a so zachmúreným výrazom prechádzal sem a tam medzi kvetináčmi s lúčnymi kvetmi. Len čo Katherine zazrela jeho oči, bolo jej jasné, že dnes v noci vôbec nespal. „Otec?“ spýtala sa. „Čo sa stalo?“

„Kate, dievčatko!“ Pristúpil k nej a pevne ju objal. „To ale bola noc!“

„Chudák chlapec,“ zašepkala Katherine. „Chudák Tom! Domnievam sa, že ani nič... *nenášli*, však?“

Valentine pokrútil hlavou. „Útočníčka ho strhla so sebou, keď skočila dolu. S najväčšou pravdepodobnosťou ich pohltilo blato pod mestom alebo ich rozpučili pásy.“

„To hádam nie,“ zašepkala Katherine a oprela sa o kraj stola. Ani si nevšimla, že k nej pricupital Pes a oprel si veľkú hlavu o jej kolená. *Chudák Tom!* vravela si v duchu. Bol taký milý, tak veľmi sa im chcel zavďačiť. Naozaj

sa jej páčil. Napadlo jej dokonca, že by mohla otca požiadať, či by ho nezamestnal tu vo vile, aby sa s ním mohli ona i Pes lepšie spoznať. A teraz je mŕtvy, jeho duša sa odobrala do Ríše tieňov a jeho studené telo leží kdesi v studenom blate ďaleko za pätami mesta.

„Pán primátor nie je nadšený,“ povedal Valentine a pozrel sa na hodiny. „Prvý deň, čo sme sa vrátili do Loviska, a hneď sa nám tu preháňa atentátnička. Osobne to so mnou príde prediskutovať. Posedíš tu so mnou, kým dorazí? Daj si moje raňajky, ak chceš. Na stole je káva, pečivo a maslo. Ja nemám chuť.“

Ani Katherine nemohla na jedlo vôbec pomyslieť, ale keď sa pozrela tým smerom, uvidela na konci stola ošúchaný kožený plecniak. Bol to plecniak, ktorý včera v Bruchu stratila záhadná útočníčka, a jeho obsah bol teraz rozložený po stole ako exponáty v nejakom podivnom múzeu: kovová fľaša na vodu, lekárnica, povrázok, zopár prúžkov sušeného mäsa, ktoré vyzerali tuhšie než kožený jazyk na topánke, a pokrkvany, zafúľaný hárok papiera, ku ktorému bola drôtenou spinkou prichytená fotografia. Katherine ho zdvihla. Bol to preukaz vydaný v akomsi meste menom Kárička, špinavý, vyblednutý a v ohyboch sa už pomaly rozpadal. Ešte kým začala čítať, padol jej zrak na fotografiu. Zalapala po dychu. „Otec! Čo to má s tvárou?“

Valentine sa otočil, a keď uvidel v jej ruke preukaz, zúrivo jej ho vytrhol. „Kate, nie! Toto nie je nič pre teba! Nikto by to nemal vidieť...“

Vytiahol z vrecka zapaľovač, opatrne papier v rohu zapálil a kým ho pomaly obľizoval plameň, odložil ho do popolníka na stole. Potom sa začal opäť prechádzať sem a tam, kým Katherine sedela a mlčky ho sledovala.

Za desať rokov, čo žila v Londýne, sa otec stal jej najlepším priateľom. Mali rovnaké záujmy, smiali sa rovnakým vtipom a nemali jeden pred druhým nijaké tajomstvá. Teraz si však bola istá, že jej o tomto dievčati niečo tají. Ešte nikdy ho nevidela takého ustarosteného. „Kto je to, otec?“ spýtala sa. „Poznáš ju z nejakej výpravy? Je veľmi mladá a veľmi... čo sa jej to stalo s tvárou?“

Ozvali sa kroky, rýchle zaklopanie na dvere a do miestnosti vtrhol Pewsey. „Ide sem pán primátor, šéfko.“

„Už?“ zhíkol Valentine.

„Obávam sa, že už to tak bude. Gench práve zazrel v parku jeho chrobáka. Vravel, že nevyzerá práve najspokojnejšie.“

Ani Valentine nevyzeral práve najspokojnejšie. Z operadla stoličky schmatol svoj talár vrchného historika a rýchlo sa upravoval. Katherine sa mu ponáhľala pomôcť, ale mávol rukou a poslal ju preč, a tak mu len vtisla rýchly bozk na líce a so Psom v päťach chvatne vyšla z jedálne. Cez veľké oválne okná obývacej izby videla, že bránou vily vchádza dovnútra biely služobný chrobák. Pred ním bežal oddiel vojakov v žiarivo červenom brnení Londýnskych gardistov, primátorova osobná stráž. Rozostavili sa po trávniku ako škaredé záhradné dekorácie, kým sa Gench aj s ďalším sluhom ponáhľali otvoriť hladký poklop vozidla. Primátor vystúpil a rýchlym krokom sa blížil k domu.

Magnus Crome vládol Londýnu už vyše dvadsať rokov, no aj napriek tomu stále *nevyzeral* ako skutočný pán primátor. Vo všetkých učebniciach dejepisu vídala Katherine na fotografiách primátorov ako okrúhlych veselých mužíčkov s červenou tvárou, kým Crome bol chudý ako vrana na konci zimy a dvakrát taký pochmúrny. Ne-

obliekal sa dokonca ani do žiarivo červených rúch, ktoré boli odvekou pýchou a radosťou jeho predchodcov. Naďalej dával prednosť dlhému bielemu gumenému plášťu a na čele mu žiarilo červené koleso, znak cechu inžinierov. Všetci predchádzajúci primátori si nechávali cechový znak odstrániť, aby dali najavo, že slúžia celému Londýnu, ale odkedy sa k moci dostal Crome, časy sa zmenili, a hoci sem-tam niekto reptal, že nie je správne, aby tento muž zastával post najvyššieho inžiniera *a zároveň* bol primátorom, museli aj títo frfloši pripustiť, že Crome odvádza dobrú prácu.

Katherine ho nemala rada. Ani ako malá ho nijako nezbožňovala, aj keď k jej otcovi sa vždy správal priateľsky. Dnes ráno rozhodne nemala náladu na stretnutie s ním. Hneď ako počula, že sa otvára zrenica hlavného vchodu, rozbehla sa po chodbe späť hore a zastala, len aby potichu zavolala na Psa. Len čo však minula prvú zákrutu, zarazila sa a prikrčila do zatieneného výklenku. Končeky prstov držala vlkovi na hlave, aby zostal ticho. Bolo jej jasné, že na otca doľahla nejaká nesmierna pohroma, a nehodlala dopustiť, aby pred ňou skrýval pravdu, akoby bola malé dievčatko.

O pár sekúnd sa pri dverách átria objavil Gench. V ruke stískal čiapku. „Tadiaľto, vaša dôstojná ctihodnosť,“ bľabotal a ukláňal sa. „Pozor na schod, vaša primátorskosť“

Hneď za ním kráčal Crome. Na okamih zastal a hlava mu čudesne jašteričím spôsobom zakmitala zboka nabok. Katherine cítila, ako sa jeho pohľad rozlieva po celej šírke chodby. Bol mrazivý ako vietor v Ľadovej pustatine. Zaliezla hlbšie do tieňa a v duchu sa modlila ku Quirkovi a Clio, aby ju nevidel. Ešte chvíľku počula jeho

dych a vŕzganie gumeného plášťa, no potom ho Gench zaviedol do átria a nebezpečenstvo pominulo.

Prikradla sa späť k dverám a s jednou rukou na Psovom obojku dychtivo natiahla uši. Počula otcov hlas a v duchu ho videla stáť pred zdobenou fontánou, kým jeho ľudia ponúkali Cromovi miesto na sedenie. Otec chcel s najväčšou pravdepodobnosťou utrúsiť zopár zdvorilých poznámok o počasí, ale studený, piskľavý hlas pána primátora ho prerušil. „Čítal som tvoje hlásenie o udalostiach včerajšieho večera, Valentine. Uistoval si ma, že si sa postaral o celú rodinu.“

Katherine sa mykla od dverí, akoby ju popálili. Ako sa ten dedo opovažuje hovoriť s otcom týmto tónom! Nechcela už počuť ani slovo, ale zvedavosť bola predsa len silnejšia. Znovu pritlačila ucho k drevenej výplni.

„... príznak z mojej minulosti,“ vravel práve otec. „Neviem si vysvetliť, ako mohla vyviaznuť. A len sám Quirke vie, kde sa naučila tolkej obratnosti a prefíkanosti. Ale už je mŕtva. A rovnako aj ten chlapec, čo ju dobehol, chudák mladý Natsworthy...“

„Vieš to iste?“

„Vypadli z mesta, Crome.“

„To ešte nič neznamená. Putujeme po mäkkom teréne, mohli to prežiť. Mal si tam dole radšej niekoho poslať, aby to overil. Nezabúdaj, že nemôžeme vedieť, koľko toho to dievčisko vie o práci svojej matky. Keby sa v inom meste dozvedeli, že tu máme Medúzu, skôr ako budeme schopní ju použiť...“

„Ja viem, ja viem,“ prerušil ho Valentine podráždene a Katherine začula zaškrípať stoličku, keď sa na ňu zvysoka zvalil. „Zaletím späť *Výtabom na trináste poschodie* a pozriem sa, či nenájdem ich mŕtvoly...“